

Meghívó összevont elnökségi és küldöttgyűlésre &Beszámoló

Kedves Városvédők, tisztelt Tagok, Felügyelő Bizottság, Küldöttek és Elnökségség!

Ez a beszámoló a februári beszámoló frissítés néhány aktualitással. A beszámoló elsősorban a még nem oly rég elmúlt esztendőről hivatott szólni, melyet nyugodt lélekkel nevezhetjük zaklatottnak, válságosnak, in produktívna k. Az élet minden szektorán elhatalmasodó "pandémia-jelenség" és a hozzá fűződő nem mindig egyértelmű, nyomonkövethető intézkedéssor, a tiltások és ajánlások tarkasága kiszámíthatatlanná tette a gazdasági-, a tan- és a kulturális évet. Így volt a legésszerűbb és minden tekintetben jogkövető a múlt évvége környéki évváró-beszámoló küldöttgyűlés halasztása. A minden jel szerint véglegesen, vagy legalábbis hosszabb időre laposodó görbék a mi részünkről is lehetővé teszik a virtualitásból való teljes kilépést és az "analóg" elnökségi és küldöttgyűlést. Feltételezésünk természetes az, hogy a harmadik oltással is rendelkeznek barátaink. Az új irodahelyiség végleg belakása és gyűlésre alkalmas állapotba került. A gyűlés elsődleges feladata szentesíteni magát a költözést, a címváltozást mint tényként és a régi-új bérleti szerződést elfodani a megtárgyalt formájában. A későbbiekben ezen határozatok mellékletével lehet számunkra lehetséges az új címmel, az új, módosított adatokkal az Alapító Okiratot a bíróságra benyújtani, mindenütt, ahol ez szükséges a címünket megváltoztatni. (Cégbíróság, NAV, stb)

A 2021-es év erős felütéssel kezdődött és nem a vírus volt a meghatározó. Egy a közelebbi pátriámat, a Király utcát érő "városrontó" project hire gyűrűzött be Vízkeresztkor. A karizmatikus Wichmann kocsmá épülete állt a fókuszban. Nagy és kalandos múltú, Kazinczy utcai ingatlanról van szó, mellette nagy és közkedvelt önkormányzati tulajdonú játszótérrel, mely a bulinegyed - lánykori nevén zsidónegyed - egy kivételes oázisát képezte mindeddig. Egy ötemeletes szálloda építése let volna hivatott leradírozni a "helyet". A beruházó kérvényét ezzel kapcsolatban már 2019-ben adta be. Ebben kérte a hivatal engedélyét a műemléki jelentőségű épület lebontására. A projekt a későbbiekben a Király utca további házaira terjedt volna át (23,25,27,29...) Maga a Wichmann-féle épület, túl az egykori az egykori Wichmann Tamás, többszörös kenu-világbajnok által vitt kocsmán, több történelmi érdekességgel bír. Schneider József kártyafestő itt gyártott 1836-ban először "magyar kártyát", de nagy közönségsikernek örvendő kuplerály is prosperált itt Zierlichné Fischer Cecilia asszonyság felügyelete alatt; sőt jelentős teozófiai központ szintén működött a házban. Ennek a, talán a buddhizmusra a leginkább hasonlító, esetleg a szabadkőművesekhez is hasonlítható, okkult vallásnak a jelképét láthatjuk (még) a kovácsoltvas kapun, de a kártyafestő Schneidernek is szép emléktábláját láthatjuk itt a Kazinczy utcai falon... A nagy tiltakozás, melyre az Élhető Erzsébetváros egy tüntetést szervezett, bővült az által, hogy riadóztattam a Óvás -t és Mihályt is. A nagy médiavisszhang megtette hatását és az engedélyt kiadó kormányhivatal visszavonta döntését. Hasonló eljárással dózerolták majdnem el a "Márvány menyasszonyt", de itt is jól szerepelt a közösségi media, Mihály is írt egy felháborodott levelet az államtitkárnak és az épület megmaradhatott.

A szokásos tavaszi rendezvények a pandémia miatt elmaradtak, sajnos a hozzájuk fűződő pályázatok is. Az Podmaniczky napot végül meg tudtuk tartani és hála Szöllősi Feri alapítványi elnök szervezésének az Egyetemi Könyvtár igen reprezentatív nagyolvasójában adhatta át Mihály még utóljára a Podmaniczky-díjakat. A továbbiakban az érdeklődők megtekinthették a renovált és revitalizált Rumbach sebestyén utcai zsinagógát. Itt a renoválás két vezető munkatársa Wágner Tamás és Baliga Kornél tartott tartalmas vezetést.

Terézváros sok eszközzel igyekezett a civilszervezeteket támogatni, melyeket a pandémia rendkívül súlyosan érintett. A kiírt pályázaton sikerült némi forráshoz jutnunk, ami persze csak enyhe gyógyír volt nagyobb hiányainkra.

Egy további pályázatot nyitott Terézváros "Nyári művészeti fesztivál" címen. Ezen résztvettünk egy könyves asztallal és egy kis fotókiállítással. Itt is támogatta az önkormányzat anyagilag a kitelepülő civileket.

A Gyászév

A múlt év számunkra legfontosabb történése, örökös tiszteletbeli elnökünk, Mihály elhunyt. A gyász munka feladatát a lehetőségek szorításában is sikerült méltóan elvégezni. Több rendezvény foglalkozott Mihály életművével és emlékének ápolásával. Ernyőszervezetünk mindeközben felvette Mihály nevét, mostantól Ráday Mihály Város- és Faluvédők Szövetsége. A Budapest folyóirat emlékszámának adománygyűjtése, az adományok leszerződése és helybeni aláírása Egyesületünk feladata volt, mint ahogy a nyomdai munka adminisztrálása, számlabekérése és kifizetése is. A kész kiadványt nyilván már ismeritek, részben megkaptátok, mint támogatók vagy szerzők postán. Aki mégsem rendelkezik a kiadvánnyal, az kérem jelezze és ezen segítünk. A múlt héten keresett meg a KÉK (Kortárs Építészeti Központ) és egy zoom-konferencia keretében, melyen Saly Noémi is részt vett beszélgettünk egy tervezett rendezvényről, vagy rendezvénysorozatról, melyre a KÉK a Fővárosi Önkormányzattól kapott megbízást. Ők egy szakmai konferenciában gondolkodnak, de azt is felvetették, hogy lehetséges, hogy Mihály szellemiségéhez egy szélesebb körhöz szóló programsor inkább illene – természetesen elsősorban az örökségvédelemhez kapcsolódó szereplőkkel. A KÉK eszköztára ebben a tekintetben a városi sétával és interaktív workshoppal egészül ki. Ez a rendezvény egyelőre még a tervezés fázisában van, mi – Noémi és én - mindenesetre felajánlottuk saját és az Egyesület együttműködését és a segítségét.

Az őszi Kulturális Örökség Napjai és a "fonódó" Mobilitási Hét, benne az Autómentes Nappal nem tudott, csak elemeiben megvalósulni. A már hagyományos Andrassy úti vezetést ennek ellenére rendeltetésszerűen megtartottam. A szintén pályázati forrásokból rendezett Epreskerti Estékre is sor tudott kerülni, a megengedett pandémia-kereteken belül. Hozzávetőlegesen 50 vendég örülhetett Davig Yengibarian harmonikaművész Bach-variációinak és a Fotóscsoport "Budapesti építkezések" kiállításának.

A Költözés

A költözés folyamata – az ingatlan kiválasztását is beleértve – már jóval több, mint egy éve tart. A kiválasztott ingatlant persze kellő állapotba kellett hozni. Ez nem kis tervezői és kivitelezői munkát igényelt. Tagtársunk, a Hegyvidéki csoport vezetője, Dr. Beöthy Mária megtervezte és végigkísérte a teljes folyamatot, mely nem nélkülözött jónéhány módosítási szükségletet. A ház egyébként egy bauxitbeton-épület, ez is vetett fel olyan problémákat, amiket a tervezési munka folyamán figyelembe kellett venni. Az ingatlan a Ráday Mihály Város- és Faluvédő Szövetség osztatlan tulajdona. A Budapesti Városvédő Egyesületnek a tulajdonban semi része nincsen, kizárólag bérlő. Ez nem okvetlenül a legjobb a megoldás volt a Kossuth Lajos utcából való költözés folyamán és a mostani költözés már ezzel a történelmi ténnyel együtt történt. Alternatíva nem lévén meghosszabítottuk az érvényben lévő bérleti szerződést, mely bár egy igen kedvező bért (80.000 HUF/hó) jelöl meg, ám ez még mindig majd egymillió HUF évente, amit kitermelnünk nem kis feladat a többi hasonló nagyságrendű kiadás mellett. Február 14-ével végleg lezárult a költözködés és hurcolkodás lehetősége. A régi irodaépületet áramtalanították és a bontás mostmár nem várthat sokat magára. Az új iroda csak korlátozottan tudta a régi helyiségek befogadóképességét biztosítani. Köbszámra hordtunk át könyveket, részben még a rendszerváltás előttről, amikor még, ma már nem elképzelhető példányszámban nyomtak ki könyveket, nem foglalkozva a terjesztés problémáival, és a valós igényekkel, az ezzel összefüggő tárolási problémákról nem beszélve. Az új irodában sem tudunk mindent elhelyezni, ennek több oka van. A régi épület rendelkezett pincei raktárhelyiségekkel hasonló terek az új irodához nem tartoznak, illetve vannak bár pincehelyiségek, de a közös-képviselő szerint az Egyesület helyiségeihez nem tartoznak pincék. Ennek némiképpen ellentmond az a tény, hogy a ház alapító okiratában az iroda három helyiségéhez három pincerekesz is tartozik. Ez tehát egy még nyitott kérdés, ami a "tulajdonos", a RMVFSZ részéről megoldásra, illetve megküzdésre vár. A BVE új irodája és helyiségei csak csekély mértékben alkalmasak a könyvtárunk és a raktárkészlet elhelyezésére. A hely-kérdést itt az állítólagos statikai problémák is kiegészítik. A bútortartás (szekrények, polcok, tárolók) mintegy a felének semmiképpen sem tudunk helyet teremteni, bár magát a bútorszállítást az önkormányzat magára vállalta és aránylag tisztességes módon azt teljesítette is. Az így hajléktalanná vált bútorokat részben a Budapesti Fotográfusok Egyesületének Belgrád rakparti termeiben, részben a MÚOSZ karikatúra szakosztályánál helyeztük el, nehogy teljesen kárba menjenek, sőt szem előtt maradjanak. A könyvek egy részét igyekeztünk iskoláknál és a Szabó Ervin könyvtárnál elhelyezni. Egy jelentős mennyiséget a Szövetség vidéki tagszervezetei vittek el, egy másik tetemes szállítmány pedig a Papnevelde utca száraz pincéjébe került. Zuglóval sikerült egy, mindkét fél számára kedvező megállapodást kötnünk, s ennek révén a kiválasztott könyvek fejében az Egyesület pénzadományt kapott.

Egy hasonló típusú egyesség sajnos más kerületekkel nem jött össze, pedig egy ajánlatlevél kíséretében egy mintakollekciót is kivittem négy-öt kerületbe. A költözés összessége a Szövetséggel együtt történt, részben egymást támogatva. Megállapítható, hogy fizikailag sem volt egy akármilyen teljesítmény a "költözés-projekt". Ami nem öl meg, az erősít! Köszönet illeti a segítőköt, a Teplomtörténeti csoport és a Fotóscsoport tagjait és Lukács Balázs barátunkat, aki a szállításban volt nagy és önzetlen segítségünkre.

A költözés egy nem kellemes momentuma, hogy a költözés talán legzavarosabb napján, az eddig vitrinben őrzött Pomaniczky-szobor (Kö Pál bronz-makettje a későbbi Podmaczky téri szoborhoz) eltűnt. Én, most már biztonsággal állítom, hogy ellopták. Az aznap az iroda és a költözés körül megfordulók mindegyikét kifaggattam – nem kicsit megsértve egyeseket – de a teljes eredménytelenség láttán feljelentést kényszerültem tenni ezügyben a XII.kerületi rendőrségen. Azóta a rabló nem jelentkezett, a rendőrség viszont jelentette: "mivel az elkövető kiléte a nyomozásban nem volt megállapítható - az ismeretlen tettel szemben folytatott eljárást felfüggesztem. Én viszont fokozottan figyelem az árverőházak műlistáit. Szent meggyőződésem, hogy a szobor előkerül... így, vagy úgy.

A terek belakása így már az üres vitrin szomorú látványával párosult, de már gyűjtöttem elég anyagot a tér újratöltéséhez. Az utóbbi hetek mindennapi folyamata, a dolgok helyezkedése, mozgása; keresik végleges ergonometrikus helyüket, elhivatottságukat. A könyvtárat sikerült kereshető módon elrendezni, ebben is jeleskedett a templomos csoport. Az már most látszik, hogy az új hely körül nagy a lakossági mozgás és sokan érdeklődnek a kirakatban látható kiadványok iránt. Ha túlzás is állítani, hogy egy működő „látogató-központtá” sikerült az irodát tenni, de az tény, hogy sokan jöttek be, akár csak kíváncsiságból is, és vásároltak könyveket is. Természetesen az **Adventi könyvpavilonban** is jelentős mennyiségű könyvetadtunk el, bár a hozzávetőlegese 200.000 HUF húsz napra elosztva nem húzza ki az Egyesületet az anyagi bizonytalanságokból. Utólag és mégegyszer köszönet azoknak, akik a valóban hideg napokban is jöttek és vállaltak munkát a könyvpavilonban.

A múlt évvég adventi időszakára terveztük a "Bauhaus befolyása a Hegyvidék modernista épületeire" Roll-up kiállítás elkészültét és kiállítási megnyitóját. Itt a nyomda ördöge és a pandémia covidja együttesen keresztbe tettek nekünk. A nyomda "félrenyomta" (technikai probléma...) a teljes kiállítási anyagot és csak az idei év január közepére vállalta az újrayomást. Azonban egyébként is lemondta az önkormányzat a nyilvános megnyitót a járványhelyzet miatt. A kiállítás így január 13-án tudott az Önkormányzat folyosóin megnyílni, ahol a mai napig megtekinthető, míg lehetőség nem nyílik a vándorkiállítás rendeltetésszerű beindítására és a továbbszállításra. Ez a kiállítás Beöthy Mária koncepciója és Rosch Gábor épületfotói anyagából Surányi András tervezte. Hasonló csapatfelállásban készülünk a következő elnyert pályázati téma, a "Hegyvidék emlékhelyi" vándorkiállítás tervezésére és kivitelezésére. Ebben a munkában új tagunk, Földváry Gergely, a Hegyvidéki Helytörténeti gyűjtemény vezetője is résztvesz.

Társadalmi egyeztetés címen, több fórumon vettek részt vezetőségi tagjaink. A Főváros egy "civil divíziót" állított fel, melynek a szerepe a lakosság közvetlen véleménynyilvánítása a Város éppen fókuszban lévő kérdéseire. A többmenetes konzultáció eredményeként három báziscsoport alakult: az Esélyteremtő-, a Nyitott- és a Zöld Budapest. Kérésem, hogy legyen Városvédő, vagy legalább Városképző és épített örökség csoport, nem került meghallgatásra, így soroltunk be a Zöld Budapest csoportba, min "A" Városvédők. Itt már több konzultáció folyt le, a pandémia eszköztárával. A zoom-fórumokon eddig inkább ötletelés folyt, bár több témában konkrét témák is felmerültek. A megfelelő témák szerint elosztva Garay Klára, Szöllősi Feri és én vettünk eddig részt a "zoom"-okon, illetve írásos véleménynyilvánításon. A legutolsó felszólítás társadalmi egyeztetésre a fővárosi önkormányzat tulajdonában álló közterületek használatáról szóló rendelettel kapcsolatos volt, de betegség miatt egyelőre nem tartatott meg. Terézváros is tartott egy "analog", tehát nem zoom-s kiskonferenciát Civil Fórum néven, melynek anyagát egy "kommunikációs cég" igyekszik egy fejlesztési dokumentummá összerakni. Én itt elsősorban a már többször hangoztatott problémákat vettem fel, melyek megoldása annak ellenére várat magára, hogy a TAK által eszköz is lenne az erélyes kezelésre. Általánosságban el lehet mondani, hogy a légtér általános pacifikálásán kívül nem sok jön ki az ilyen típusú konferenciákból, mert a fő problémára, a civilszervezetek forrás-hiátusára ezek nem nyújtanak megoldást. Mindazonáltal folyamatosan készenléti állapotban tart a Főváros és a kerületek is, véleményeket íratnak, íveket töltenek ki, részvételekre kérnek (pl. Dunapart-bejárás, Körúti bejárás, Közösségi költségvetés bemutatás... etc...). Most éppen, mint a "Zöld Budapest" csoport városvédő tagja egy soronkívüli ülnökválasztásra történő jelölésre hívtak fel sürgetve, mert a "fiatalkorúak elleni büntetőeljárásban eljáró ülnököt kell választani" és május 6-ig kéri a delegálást... Mindeközben szoros terminussal várnak egy "ötletpályázatra" is egy dolgozatot "Budapest

Tuning címen, mely a városformáló közösségi mozgalom szervezésére irányúlna. Ugyanekkor viszont már a május 6-i terézvárosi civil-„vörksoppra” kell készülni, mely Terézváros Önkormányzata első közösségi költségvetéséről szólna....

Az Állam nyomása is új feladatokat ró rank civilekre, az Állami számvevőszék, megkezdte azon civil szervezetek ellenőrzését, amelyek pályázati támogatásban részesültek. Itt első sorban a számviteli politika, a pénzkezelési szabályzat és minden más belső szabályzat vizsgálata-ellenőrzése van napirenden, ennek minden konzekvenciájával. Szakmám szerint én „diplomás könyvművész”, illetve szinkrontolmács vagyok, úgylégy szívesen várnám az említett témakörökben szakavatott kollégák tanácsait és együttműködését!

Márcsak a fent említettek révén is szembetűnik az Egyesület fiatalításának sürgető szüksége. Ha végigtekintjük tagságunk átlagéletkorát, - senkit persze öregbíteni nem akarok, - tagjaink természetes állapotára a “nyugdijas+”mivolt a jellemző, annak minden vonzatával. Egészségesnek az az állapot lenne tekinthető, ha az "életkorfánk" 18 év fölötti része egyenletesen és a lakosságnak is adekvát módon alakulna tagságunk között. Ennek a kítűzött célnak a megvalósíthatóságáról és a fiatalok hatékony de nem alpári megközelítésének a lehetséges módjairól ültünk nemrég (január 26-án) le Kun Inez, lelkes önkéntes aktivistánkkal és egyetemista lányával, Zana Lilivel, új fiatal tagunkkal beszélgetni, jószereével tárgyalni. Fókuszunkban egy ifjúsági csoport grümdolása volt, ami nem csupán az optikai fiatalítást szolgálná, de egy sor pályázati lehetőséget is nyithana számunkra. Lili, a koránál fogott természetességgel kezeli a szociális média telefonba tömörített összes változatát és elsősorban az Instagrammot pártolja, mint kitérés pontot az ifjúság irányába és azóta el is kezdett dolgozni egy egyesületi platformon. Erről folyamatosan értesíteni fogjuk tagságunkat.

Szöllősi Feri kollégánk és kuratóriumi elnök, dolgozik a Podmaniczky emléknep programján, mely nem esik túl messze örökös tiszteletbeli elnökünk, Ráday Mihály – béke poraira – 80. születésnapjától.

Ez év tavaszi Epreskerti Esték rendezvényünk műsorterve: Szeárd duó /különleges hangszerekkel / Vázsonyi János basszusklarinet – Tóth Bernát Réka, gitár, ének, saz, mandolin, tökcseálló

Nem győzőm hirdetni: Budapest 150. és Egyesületünk 40. születésnapja közeleg. Kérem a tagságot cikkek, “adalékok” írására, melyek a BVE történetét örökítik meg, csúcsfényeket fénysítenek ki. Amennyiben program-ötleteitek vannak, ezeket is írjátok meg. Egy kiadványt igyekszünk összerakni, könyv aligha tud megvalósulni, de ne legyünk kishitűek... Kérem írjátok cikkeket, kotorjátok elő régi érdekes fotókat!

Baráti és tagtársi üdvözlettel:

Surányi András / BVE elnök

Budapest, 2022.05.19.